

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS SPRENDIMŲ, SUSIJUSIŲ SU KAUNO MIESTO KAPINIŲ PRIEŽIŪROS IR LAIDOJIMO PASLAUGŲ TEIKIMO ORGANIZAVIMU, ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO REIKALAVIMAMS

2016 m. gegužės 2 d. Nr. 2S-4/2016
Vilnius

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2016 m. gegužės 2 d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl Kauno miesto savivaldybės sprendimų, susijusių su Kauno miesto kapinių priežiūros ir laidojimo paslaugų teikimo organizavimu, atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė:

(2) Tyrimas dėl Kauno miesto savivaldybės (toliau – ir Savivaldybė) sprendimų, susijusių su Kauno miesto kapinių priežiūros ir laidojimo paslaugų teikimo organizavimu, atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams pradėtas Konkurencijos tarybos 2014 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1S-192/2014¹ pagal Laidojimo paslaugų asociacijos (kodas 302665539, M. Daukšos g. 37-5, Kaunas; toliau – ir Pareiškėjas) 2014 m. rugpjūčio 6 d. pareiškimą².

(3) Tyrimas buvo baigtas 2015 m. rugpjūčio 14 d.³ Vis dėlto, atsižvelgusi į tyrimo metu nustatytas ir po jo baigimo naujai paaiškėjusias aplinkybes, Konkurencijos taryba 2015 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 2S-16/2016 nutarė atlikti papildomą tyrimą, kad būtų nustatytos ir įvertintos visos faktinės ir teisinės aplinkybės, galinčios turėti įtakos Savivaldybės sprendimų, susijusių su Kauno miesto kapinių priežiūros ir laidojimo paslaugų teikimo organizavimu, atitikties Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams vertinimui⁴.

(4) Tyrimo metu buvo vertinama, ar Savivaldybės sprendimai, kuriais ji Kauno savivaldybės įmonei „Kapinių priežiūra“ (kodas 132626180, K. Donelaičio g. 70, Kaunas; toliau – SĮ „Kapinių priežiūra“) suteikdama išimtines teises pavedė teikti kapinių priežiūros, neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų laidojimo bei žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo paslaugas Kauno mieste, pažeidė Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimus.

(5) Tyrimo metu dėl informacijos pateikimo buvo susirašinėjama su Savivaldybe, Pareiškėju ir kitais ūkio subjektais.

¹ Bylos 2 tomas, 42-44 lapai.

² Laidojimo paslaugų asociacijos 2014 m. rugpjūčio 6 d. raštas „Dėl informacijos pateikimo ir veiksmų atlikimo“ (bylos 1 tomas, 3-5 lapai).

³ Konkurencijos tarybos Viešųjų subjektų priežiūros skyriaus 2015 m. rugpjūčio 14 d. pranešimas Nr. 5S-16/2015 „Apie atliktą tyrimą dėl Kauno miesto savivaldybės sprendimų, susijusių su Kauno miesto kapinių priežiūros ir laidojimo paslaugų teikimo organizavimu, atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams“ (bylos 2 tomas, 121-138 lapai).

⁴ Bylos 2 tomas, 168-170 lapai.

1. Savivaldybės sprendimai dėl kapinių priežiūros

(6) Kauno miesto savivaldybės taryba 2008 m. gruodžio 18 d. priėmė sprendimą Nr. T-644 „Dėl Kauno miesto viešųjų kapinių priežiūrėtojo paskyrimo“ (toliau – 2008 m. Sprendimas dėl kapinių priežiūrėtojo)⁵.

(7) 2008 m. Sprendimu dėl kapinių priežiūrėtojo nuspręsta:

- a) „*paskirti <...> Kauno miesto viešųjų kapinių priežiūrėtoju Kauno savivaldybės įmonę „Kapinių priežiūra“ (1 punktas);*
- b) „*įgalioti Kauno miesto savivaldybės administracijos direktorių parengti ir pasirašyti su Kauno miesto savivaldybės įmone „Kapinių priežiūra“ Kauno miesto viešųjų kapinių priežiūros sutartį“ (2 punktas).*

(8) SĮ „Kapinių priežiūra“ ir Kauno miesto savivaldybės administracijos direktorius 2008 m. gruodžio 31 d. sudarė Kauno miesto viešųjų kapinių priežiūros sutartį Nr. 201-2-2689 (toliau – 2008 m. Kapinių priežiūros sutartis)⁶.

(9) 2008 m. Kapinių priežiūros sutarties 1 punktu ir 3.11 papunkčiu Savivaldybė pavedė SĮ „Kapinių priežiūra“ Kauno viešosiose kapinėse atlikti kapinių priežiūrėtojo funkcijas bei laidoti neatpažintus ir vienišus asmenis neterminuotam laikotarpiui.

(10) Kauno miesto savivaldybės taryba 2015 m. spalio 20 d. priėmė sprendimą Nr. T-565 „Dėl Kauno miesto viešųjų kapinių administravimo, priežiūros ir neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų laidojimo paslaugų įkainių nustatymo ir pritarimo sudaryti sutartį“ (toliau – 2015 m. Sprendimas dėl kapinių priežiūrėtojo)⁷.

(11) 2015 m. Sprendimu dėl kapinių priežiūrėtojo nuspręsta:

- a) „*pritarti, kad su Kauno savivaldybės įmone „Kapinių priežiūra“ būtų sudaryta sutartis dėl Kauno miesto viešųjų kapinių administravimo, priežiūros ir neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų laidojimo paslaugų pirkimo pagal <...> nustatytus įkainius“ (2 punktas);*
- b) „*<...> įgalioti Kauno miesto savivaldybės administracijos direktorių <...> parengti ir pasirašyti sutartį su Kauno savivaldybės įmone „Kapinių priežiūra“ dėl Kauno miesto viešųjų kapinių administravimo, priežiūros ir neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų laidojimo paslaugų pirkimo“ (4 punktas).*

(12) 2015 m. Sprendimo dėl kapinių priežiūrėtojo 3 ir 4 punktais taip pat buvo pripažintas netekusiu galios 2008 m. Sprendimas dėl kapinių priežiūrėtojo bei nutraukta 2008 m. Kapinių priežiūros sutartis.

(13) SĮ „Kapinių priežiūra“ ir Kauno miesto savivaldybės administratorius 2015 m. lapkričio 6 d. sudarė naują Kauno miesto viešųjų kapinių administravimo, priežiūros ir neatpažintų ar vienišų žmonių palaikų laidojimo paslaugų teikimo sutartį Nr. SR-1977 (toliau – 2015 m. Kapinių priežiūros sutartis)⁸.

(14) 2015 m. Kapinių priežiūros sutarties 1 punktu Savivaldybė pavedė SĮ „Kapinių priežiūra“ teikti Kauno miesto viešųjų kapinių administravimo, priežiūros ir neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų laidojimo paslaugas. 2015 m. Kapinių priežiūros sutartis, pagal jos 11 punktą, galioja 60 mėnesių su galimybe ją pratęsti.

(15) Konkurencijos taryba tyrimo metu nenustatė, kad minėti sprendimai būtų priimti ir sutartys su SĮ „Kapinių priežiūra“ būtų sudarytos įvykdžius konkurencingą procedūrą. Laidojimo paslaugų asociacija nurodė Konkurencijos tarybai, kad jos nariai būtų suinteresuoti teikti kapinių priežiūros ir kitas paslaugas, kurias šiuo metu teikia išskirtinai SĮ „Kapinių priežiūra“⁹.

⁵ Bylos 1 tomas, 43 lapas.

⁶ Bylos 1 tomas, 44-48 lapai.

⁷ Bylos 3 tomas, 16-18 lapai.

⁸ Bylos 3 tomas, 5-13 lapai.

⁹ Laidojimo paslaugų asociacijos 2014 m. rugsėjo 22 d. pareiškimas (bylos 1 tomas, 11 lapas) ir UAB „Rimtis“ 2014 m. rugsėjo 10 d. raštas Nr. 1409/76 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 2 tomas, 18 lapas).

(16) Pateikdama informaciją apie sprendimus dėl kapinių priežiūrotojo ir sutartis su SĮ „Kapinių priežiūra“, Savivaldybė nurodė, kad SĮ „Kapinių priežiūra“ taip pat vykdo ir laidojimą Kauno viešosiose kapinėse¹⁰.

(17) SĮ „Kapinių priežiūra“ ir Savivaldybės teigimu, ritualinių (laidojimo) paslaugų, įskaitant neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų laidojimą ir apskritai visų žmonių palaikų laidojimą, teikimo užtikrinimas ir kapinių priežiūros organizavimas yra vientisa Savivaldybei teisės aktais deleguota funkcija¹¹. SĮ „Kapinių priežiūra“ ir Savivaldybė taip pat nurodė, kad Savivaldybė užtikrina, jog viešosios paslaugos būtų atliktos tinkamai, būtent ji parenka šias paslaugas atlikti galinčius asmenis, juos kontroliuoja, leidžia norminius aktus, o pavedimas SĮ „Kapinių priežiūra“ vykdyti kapinių priežiūrą ir laidojimą užtikrina tinkamą viešųjų kapinių priežiūrą bei viešojo valdymo tvarką¹².

(18) Savivaldybė taip pat pažymėjo, kad Viešųjų pirkimų tarnyba 2014 m. gegužės 30 d. ir 2015 m. spalio 1 d. davė sutikimus Kauno miesto savivaldybės administracijai sudaryti vidaus sandorį su SĮ „Kapinių priežiūra“¹³. Atsižvelgiant į tai, Savivaldybės teigimu, ir buvo sudaryta 2015 m. Kapinių priežiūros sutartis, kurios turinys atitinka galiojančių teisės aktų reikalavimus ir ji privalo būti vykdoma¹⁴.

(19) Savivaldybės teigimu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 41 dalis, Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo 2 straipsnio 5 punktą ir 31 straipsnis bei kiti teisės aktai suteikia teisę Savivaldybei paskirti kapinių priežiūrotoją¹⁵.

2. Savivaldybės sprendimai dėl mirusių žmonių palaikų vežimo ir laikymo paslaugų

(20) Kauno miesto savivaldybės taryba 2012 m. gruodžio 20 d. priėmė sprendimą Nr. T-701 „Dėl Kauno miesto savivaldybės teritorijoje mirusių žmonių palaikų vežimo ir laikymo paslaugų įkainių patvirtinimo ir sutarties su SĮ „Kapinių priežiūra“ sudarymo“ (toliau – 2012 m. Sprendimas dėl palaikų vežėjo)¹⁶.

(21) 2012 m. Sprendimu dėl palaikų vežėjo nuspręsta:

- a) *„pavesti Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriui sudaryti su SĮ „Kapinių priežiūra“ sutartį dėl Kauno miesto savivaldybės teritorijoje mirusių žmonių palaikų vežimo ir laikymo paslaugų teikimo pagal patvirtintus įkainius“ (3 punktas).*

(22) SĮ „Kapinių priežiūra“ ir Kauno miesto savivaldybės administracijos direktorius 2013 m. sausio 10 d. sudarė Kauno miesto savivaldybės teritorijoje mirusių žmonių palaikų vežimo ir laikymo paslaugų teikimo sutartį Nr. SR-0036 (toliau – 2013 m. Palaikų vežimo sutartis)¹⁷.

(23) 2013 m. Palaikų vežimo sutarties 1 punktą numatė, kad sutarties objektas yra Kauno miesto savivaldybės teritorijoje mirusių žmonių palaikų vežimo ir laikymo paslaugų teikimas, o pagal 13 punktą, ši sutartis yra neterminuota.

¹⁰ Savivaldybės administracijos 2014 m. rugsėjo 12 d. raštas Nr. (33.194)R-5250 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 1 tomas, 72-73 lapai).

¹¹ SĮ „Kapinių priežiūra“ 2014 m. rugsėjo 12 d. raštas Nr. S-339 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 1 tomas, 26 lapas) ir Savivaldybės administracijos 2014 m. rugsėjo 12 d. raštas Nr. (33.194)R-5250 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 1 tomas, 70 lapas).

¹² SĮ „Kapinių priežiūra“ 2014 m. rugsėjo 12 d. raštas Nr. S-339 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 1 tomas, 30 lapas) ir Savivaldybės administracijos 2014 m. rugsėjo 12 d. raštas Nr. (33.194)R-5250 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 1 tomas, 28-29 ir 72-73 lapai).

¹³ Viešųjų pirkimų tarnybos 2014 m. gegužės 30 d. raštas Nr. 4S-1778 „Dėl prašymo sutikti vykdyti pirkimą Viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje nustatytu būdu“ (bylos 1 tomas, 92-93 lapai) ir 2015 m. spalio 1 d. raštas Nr. 4S-3312 „Sprendimas dėl prašymo sutikti vykdyti pirkimą viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje nustatytu būdu“ (bylos 3 tomas, 23-24 lapai).

¹⁴ Savivaldybės administracijos 2015 m. gruodžio 16 d. raštas Nr. (33.192)R-5383 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 3 tomas, 4 lapas).

¹⁵ Savivaldybės administracijos 2015 m. gruodžio 16 d. raštas Nr. (33.192)R-5383 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 3 tomas, 3 lapas).

¹⁶ Bylos 1 tomas, 49 lapas.

¹⁷ Bylos 1 tomas, 100-106 lapai.

(24) Prieš priimdama 2012 m. Sprendimą dėl palaikų vežėjo ir sudarydama 2013 m. Palaikų vežimo sutartį Savivaldybė nevertino, ar buvo kitų subjektų, kurie norėjo ir galėjo teikti šias paslaugas. Vis dėlto tyrimo metu įvairias laidojimo paslaugas teikiantys subjektai, pavyzdžiui, UAB „Rimtis“, Pareiškėjas, pavirtino Konkurencijos tarybai, kad būtų suinteresuoti teikti žmonių palaikų vežimo ir laikymo paslaugas, kurias šiuo metu išskirtinai teikia tik SĮ „Kapinių priežiūra“¹⁸.

(25) Savivaldybė paaiškino, kad 2013 m. Palaikų vežimo sutartis su SĮ „Kapinių priežiūra“ buvo sudaryta, nes Viešųjų pirkimų tarnyba 2012 m. gruodžio 3 d. davė sutikimą Savivaldybei sudaryti vidaus sandorį su SĮ „Kapinių priežiūra“¹⁹.

3. Tyrimo išvados ir dėl jų gauti paaiškinimai

(26) Tyrimo metu nustatytos aplinkybės ir padarytos išvados buvo išdėstytos Konkurencijos tarybos Viešųjų subjektų priežiūros skyriaus 2016 m. vasario 18 d. pranešime Nr. 5S-3/2016 „Apie atliktą tyrimą dėl Kauno miesto savivaldybės sprendimų, susijusių su Kauno miesto kapinių priežiūros ir laidojimo paslaugų teikimo organizavimu, atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams“ (toliau – Pranešimas)²⁰.

(27) Pranešime padaryta išvada, kad yra pagrindas 2012 m. Sprendimą dėl palaikų vežėjo, 2013 m. Palaikų vežimo sutartį, 2015 m. Sprendimą dėl kapinių prižiūrėtojo ir 2015 m. Kapinių priežiūros sutartį pripažinti prieštaraujančiais Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams. Pranešime taip pat siūloma įpareigoti Kauno miesto savivaldybę panaikinti arba pakeisti minėtų sprendimų atitinkamus punktus ir jų pagrindu sudarytas sutartis taip, kad neprieštarautų Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams.

(28) Konkurencijos tarybos 2016 m. vasario 18 d. raštais Kauno miesto savivaldybė, SĮ „Kapinių priežiūra“ bei Pareiškėjas buvo supažindinti su Pranešimu ir informuoti apie galimybę pateikti savo nuomonę dėl Pranešime padarytų išvadų²¹. Kauno miesto savivaldybei ir Pareiškėjui taip pat suteiktos tyrimo bylos medžiagos skaitmeninės kopijos.

(29) 2016 m. kovo 8 d. buvo gauti rašytiniai Kauno miesto savivaldybės mero ir 2016 m. kovo 14 d. – SĮ „Kapinių priežiūra“ paaiškinimai dėl tyrimo išvadų²². Savivaldybė ir SĮ „Kapinių priežiūra“ nurodė, kad su tyrimo išvadomis nesutinka. Pareiškėjas raštu savo nuomonės dėl Pranešime išdėstytų tyrimo išvadų nepateikė.

(30) 2016 m. balandžio 12 d. Konkurencijos taryboje vykusio bylos nagrinėjimo posėdžio metu buvo išklausti Kauno miesto savivaldybės ir SĮ „Kapinių priežiūra“ atstovų paaiškinimai žodžiu, kurie iš esmės sutapo su argumentais raštu pateiktose nuomonėse²³. Pareiškėjo atstovas į posėdį neatvyko²⁴.

(31) Savivaldybė paaiškino, kad 2012 m. Sprendimą dėl palaikų vežėjo ir 2015 m. Sprendimą dėl kapinių prižiūrėtojo priėmė bei sutartis su SĮ „Kapinių priežiūra“ sudarė laikydamosi teisės aktų reikalavimų, kurie suteikia teisę Savivaldybei paskirti atitinkamų paslaugų teikėją. Be to, Vyriausybės atstovas Kauno apskrityje (toliau – Vyriausybės atstovas) susipažinęs su minėtų

¹⁸ UAB „Rimtis“ 2014 m. rugsėjo 10 d. raštas Nr. 1409/76 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 2 tomas, 18 lapas), Laidojimo paslaugų asociacijos 2014 m. rugsėjo 22 d. pareiškimas (bylos 1 tomas, 11 lapas).

¹⁹ Viešųjų pirkimų tarnybos 2012 m. gruodžio 3 d. raštas Nr. 4S-5751 „Dėl prašymo sutikti vykdyti pirkimą Viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje nustatytu būdu“ (bylos 1 tomas, 98-99 lapai) ir Savivaldybės administracijos 2015 m. kovo 13 d. raštas Nr. (33.192)R-1274 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 2 tomas, 63 lapas).

²⁰ Bylos 3 tomas, 25-39 lapai.

²¹ Konkurencijos tarybos 2016 m. vasario 18 d. raštai Nr. (2.1-35)6V-350 ir 351 „Dėl tyrimo baigimo ir paaiškinimų dėl tyrimo išvadų pateikimo“ (bylos 3 tomas, 40-41, 50-51, 53-54 lapai).

²² Kauno miesto savivaldybės mero 2016 m. kovo 8 d. raštas Nr. (33.192)R-1110 „Paaiškinimai dėl tyrimo išvadų“ (bylos 3 tomas, 55-60 lapai) ir SĮ „Kapinių priežiūra“ 2016 m. kovo 3 d. raštas Nr.S-284 „Paaiškinimas dėl tyrimo išvadų“ (bylos 3 tomas, 42-49 lapai).

²³ Konkurencijos tarybos bylos nagrinėjimo posėdžio 2016 m. balandžio 18 d. protokolas Nr. 4S-9/2016 (bylos 3 tomas, 80-86 lapai).

²⁴ Konkurencijos tarybos bylos nagrinėjimo posėdžio 2016 m. balandžio 18 d. protokolas Nr. 4S-9/2016 (bylos 3 tomas, 80-86 lapai).

sprendimų projektais bei juos lydinciais aiškinamaisiais raštais, pastabų neteikė, kas leido daryti išvadą, kad šie sprendimai neprieštarauja teisės aktams, įskaitant ir Konkurencijos įstatymą.

(32) Savivaldybė taip pat nurodė, kad 2009 m. vienišo ar neatpažinto žmogaus palaikų vežimo ir laikymo paslaugų teikėjas buvo parinktas konkurso būdu²⁵. Vis dėlto, Savivaldybės vertinimu, SĮ „Kapinių priežiūra“ šias paslaugas teiktų mažesniais įkainiais, todėl šių paslaugų teikimas vidaus sandorio būdu pavestas SĮ „Kapinių priežiūra“²⁶.

(33) Savivaldybė ir SĮ „Kapinių priežiūra“ teigė, kad sutarčių su SĮ „Kapinių priežiūra“ tikslas nebuvo pelno siekimas, o SĮ „Kapinių priežiūra“ įsteigta tam, kad užtikrintų Savivaldybės funkcijų įgyvendinimą. Sutartimis su SĮ „Kapinių priežiūra“ buvo siekiama teikti viešąsias paslaugas ir užtikrinti tinkamą Kauno miesto viešųjų kapinių priežiūrą ir ritualinių (laidojimo) paslaugų teikimą.

(34) Savivaldybė ir SĮ „Kapinių priežiūra“ teigė, kad pagrįstai taikė vidaus sandorio taisykles, nes Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas leidžia sudaryti vidaus sandorius net ir tais atvejais, kai rinkoje galimai yra ir kitų ūkio subjektų, iš kurių paslaugos galėtų būti perkamos. Viešųjų pirkimų tarnyba davė sutikimus Savivaldybei vidaus sandoriams su SĮ „Kapinių priežiūra“ sudaryti.

(35) Savivaldybės ir SĮ „Kapinių priežiūra“ teigimu, Konkurencijos taryba nepagrįstai skirtingai, ir netgi griežčiau, taiko vidaus sandorio taisykles nei Europos Sąjungos teisėje ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) praktikoje. Nurodė, kad vidaus sandoris savaime neriboja konkurencijos, o Konkurencijos taryba tik formaliai, netyrusi daugiau reikšmingų aplinkybių, pavyzdžiui, privačių ūkio subjektų taikomų kainų už analogiškas paslaugas, konstatavo Konkurencijos įstatymo pažeidimą.

(36) SĮ „Kapinių priežiūra“ papildomai nurodė, kad pagal ESTT praktiką viešosios valdžios subjektų sandoriai, sudaromi su kontroliuojamomis įmonėmis, neprilyginami sandoriams, sudaromiems su privačių asmenų kontroliuojamais ūkio subjektais. Viešuosius pirkimus reglamentuojančios taisyklės, kurios ir skirtos sąžiningai konkurencijai užtikrinti ir jos galimiems iškraipymams išvengti, netaikomos, nes viešosios valdžios kontroliuojamos įmonės veikla yra skirta išimtinai ją kontroliuojančios valdžios subjekto poreikiams tenkinti ir tokia įmonė su kitais rinkoje veikiančiais ūkio subjektais nekonkuruoja.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a :

(37) Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas reikalavimas viešojo administravimo subjektams, vykdant pavestus uždavinius, susijusius su ūkinės veiklos reguliavimu, užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę.

(38) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, viešojo administravimo subjektų priimti teisės aktai ar kiti sprendimai vertinami kaip Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimas, kai nustatoma šių aplinkybių visuma:

- a) viešojo administravimo subjekto teisės aktas ar kitoks sprendimas teikia privilegijas arba diskriminuoja atskirus ūkio subjektus ar jų grupes;
- b) dėl tokio sprendimo atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams;
- c) skirtingos konkurencijos sąlygos nėra lemtos Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų vykdymo.

4. Atitinkama rinka

(39) Siekiant įvertinti, ar dėl nagrinėtų Savivaldybės sprendimų ir jų pagrindu sudarytų sutarčių su SĮ „Kapinių priežiūra“, atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų

²⁵ UAB „Praradimas“ ir Kauno miesto savivaldybės administracijos 2009 m. spalio 22 d. Paslaugų teikimo sutartis Nr. 201-2-1037 (bylos 3 tomas, 87-90 lapai).

²⁶ Kauno miesto savivaldybės administracijos miesto tvarkymo skyriaus 2012 m. gruodžio 11 d. aiškinamasis raštas „Dėl Kauno miesto savivaldybės teritorijoje mirusių žmonių palaikų vežimo ir laikymo paslaugų įkainių patvirtinimo ir sutarties su SĮ „Kapinių priežiūra“ sudarymo“ (bylos 3 tomas, 91-92 lapai).

atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams bei tai, ar vieniems ūkio subjektams suteikiamos privilegijos kitų ūkio subjektų atžvilgiu, Konkurencijos taryba nustato, kokiai atitinkamai rinkai ar atitinkamoms rinkoms Savivaldybės sprendimai daro įtaką.

(40) Pagal Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 1, 3 ir 12 dalis, atitinkama rinka yra tam tikros prekės rinka tam tikroje geografinėje teritorijoje. Atitinkamai, prekės rinka apibrėžiama kaip visuma prekių, kurios pirkėjų požiūriu yra tinkamas pakaitalas viena kitai pagal jų savybes, naudojimą ir kainas, o geografinė rinka – teritorija, kurioje visi ūkio subjektai susiduria su iš esmės panašiomis konkurencijos sąlygomis tam tikroje prekės rinkoje ir kuri, atsižvelgiant į tai, gali būti atskiriama nuo gretimų teritorijų. Atitinkamos rinkos apibrėžimas detalizuojamas Konkurencijos tarybos paaiškinimuose dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo, patvirtintuose Konkurencijos tarybos 2000 m. vasario 24 d. nutarimu Nr. 17 „Dėl Konkurencijos tarybos paaiškinimų dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo“.

(41) Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra nurodęs, kad, nagrinėjant galimą Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimų pažeidimą, rinkos apibrėžimo detalumas yra svarbus tiek, kiek jis leidžia įvertinti, ar konkretus viešojo administravimo subjekto sprendimas nepažeidžia Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio nuostatų. Pakanka nustatyti, jog ūkio subjektai konkuruoja ar galėtų konkuruoti nesant diskriminacinių ir sąžiningos konkurencijos sąlygų neatitinkančių ribojimų, t. y. rinkos apibrėžimui yra taikomi specifiniai, minimalūs reikalavimai, laikantis sąlygos, jog yra įmanoma nustatyti, kad yra ūkio subjektų, kurių atžvilgiu yra ar gali būti sudaromos skirtingos konkurencijos sąlygos²⁷.

(42) Taigi, apibrėžiant atitinkamą rinką galima Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimo atveju, nėra būtinas itin detalus atitinkamos rinkos apibrėžimas, laikantis sąlygos, jog yra įmanoma nustatyti, kad yra ūkio subjektų, kurių atžvilgiu yra sudaromos skirtingos konkurencijos sąlygos.

(43) Konkurencijos taryba vertino Kauno miesto savivaldybės sprendimus, susijusius su kapinių priežiūros, neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų laidojimo bei žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo paslaugų teikimu.

(44) Pagal Kapinių priežiūros organizavimo tvarkos aprašo²⁸ 8 punktą, kapinių prižiūrėtojas kapinėse turi palaikyti švarą ir tvarką, registruoti duomenis laidojimų ir kapaviečių statinių registravimo žurnale, vykdyti kitas Žmonių palaikų laidojimo įstatyme, Kapinių tvarkymo taisyklėse²⁹ ir sutartyje su savivaldybe arba religine bendruomene ar bendrija numatytas funkcijas. Kapinių prižiūrėtojas taip pat užtikrina, kad kapinės būtų aprūpintos vandeniu (iš gręžinių, šachtinių šulinių, centralizuoto vandentiekio tinklų, vanduo būtų atvežamas cisternomis pagal nustatytą grafiką ir pan.), nustatytą tvarka būtų surenkamos ir išvežamos į sąvartyną kapinėse susidarančios atliekos.

(45) Pagal 2015 m. Kapinių priežiūros sutartį, kapinių priežiūros paslaugos apima kapinių kelių ir takų, valomų plotų, želdinių ir paminklų priežiūrą, šiukšlių vežimą, aprūpinimą vandeniu ir elektra, naujų plotų laidojimams įrengimą, laidojimo vietų žymėjimą, leidimų laidoti išdavimą, laidojimų ir kapinių statinių registravimą.

(46) Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, kapinių priežiūros paslaugos apima kapinių teritorijos, laidojimų ir kapaviečių duomenų tvarkymą.

(47) SĮ „Kapinių priežiūra“ 2015 m. Sprendimo dėl kapinių prižiūrėtojo ir 2015 m. Kapinių priežiūros sutarties pagrindu teikia ne tik kapinių priežiūros paslaugas, tačiau jai taip pat pavesta vykdyti neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų laidojimą bei, Savivaldybės ir SĮ „Kapinių priežiūra“ teigimu, visų mirusių asmenų palaikų laidojimą. Be to, Kauno miesto kapinių tvarkymo ir žmonių

²⁷ LVAT 2010 m. gegužės 21 d. nutartis adm. b. Nr. A502-539/2010, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija ir Žuvininkystės departamentas prie Žemės ūkio ministerijos. v Konkurencijos taryba; 2012 m. gegužės 30 d. sprendimas adm. b. Nr. A858-1484/2012, Trakų rajono savivaldybės administracija ir UAB „Komunalinių įmonių kombinatas“ v Konkurencijos taryba.

²⁸ Kapinių priežiūros organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1207 „Dėl Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų patvirtinimo“ (toliau – Kapinių priežiūros organizavimo tvarkos aprašas).

²⁹ Kapinių tvarkymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1207 „Dėl Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų patvirtinimo“ (toliau – Kapinių tvarkymo taisyklės).

palaikų laidojimo taisyklių³⁰ 52¹ punktą taip pat numato, kad laidojimą organizuoja ir už jį atsako Savivaldybės paskirtas kapinių prižiūrėtojas kapinių priežiūros sutartyje nustatyta tvarka.

(48) Laidojimas, įskaitant ir neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų laidojimą, yra laidojimo paslaugų dalis. Laidojimo paslaugomis, pagal Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 2 straipsnio 16 dalį, laikomos su žmogaus palaikų laidojimu susijusios paslaugos, apimančios žmogaus palaikų pirminį vežimą, žmogaus palaikų laikymą, žmogaus palaikų paruošimą šarvoti, šarvojimą, žmogaus palaikų vežimą laidoti arba kremuoti, laidojimą, kremavimo dokumentų parengimą.

(49) Laidojimas apima žmogaus palaikų, taip pat kremuotų ar balzamuotų, užkasimą kape, padėjimą laidojimo rūsyje, kolumbariumo nišoje ar kitoje tam skirtoje vietoje (Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 2 straipsnio 15 dalis).

(50) Nors laidojimo paslaugos, įskaitant ir žmogaus palaikų laidojimą, savo pobūdžiu nėra tapačios paslaugos kapinių priežiūrai, šios paslaugos skirtos sudaryti sąlygas tinkamam žmonių palaikų palaidojimui. Vertinant, ar šios paslaugos galėtų būti priskirtinos tai pačiai ar atskiroms prekės rinkoms, atsižvelgtina ir į tai, kad kapinių priežiūros paslaugų ir laidojimo paslaugų teikimui teisės aktai numato skirtingus reikalavimus. Nors, pagal teisės aktų reikalavimus, teikti kapinių priežiūros paslaugas kapinių prižiūrėtojas gali tik savivaldybei jį paskyrus ir sudarius su juo sutartį, o laidojimo paslaugas, įskaitant laidojimą, ūkio subjektas gali teikti be savivaldybės sprendimo ir nesudaręs su ja sutarties, Savivaldybė susiejo dalį laidojimo paslaugų, t. y. neatpažinto ar vienišo asmens palaikų laidojimą, su kapinių priežiūros paslaugomis ir jų teikimą 2015 m. Sprendimu dėl kapinių priežiūros ir 2015 m. Kapinių prižiūrėtojo sutartimi pavedė SI „Kapinių priežiūra“.

(51) Atsižvelgiant į tai, kad šios paslaugos teikiamos kartu, o Konkurencijos taryba nustatė (nutarimo (15) ir (24) pastraipos), kad būtų ūkio subjektų, kurie norėtų ir galėtų teikti visas ar kiekvieną atskirą iš minėtų paslaugų, bei galėtų dėl jų teikimo konkuruoti su SI „Kapinių priežiūra“, nėra tikslinga išsamiai nagrinėti jų priskyrimo atskiroms prekių (paslaugų) rinkoms. Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimo nustatymo tikslais, įvertinusi aukščiau nurodytas aplinkybes, Konkurencijos taryba išskiria kapinių priežiūros rinką, kuri apima neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų ir visų žmonių palaikų laidojimą.

(52) 2012 m. Sprendimu dėl palaikų vežėjo ir 2013 m. Palaikų vežimo sutartimi Savivaldybė pavedė SI „Kapinių priežiūra“ teikti dar vieną dalį laidojimo paslaugų – mirusių žmonių palaikų pirminį vežimą ir laikymą.

(53) Žmogaus palaikų pirminis vežimas – tai žmogaus palaikų iki jų paruošimo šarvoti ir (ar) šarvojimo gabenimas ne karste, išskyrus žmonių palaikų, įvežtų į Lietuvos Respubliką iš užsienio valstybių, gabenimą iki kitų laidojimo paslaugų teikimo vietos (Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 2 straipsnio 26 dalis).

(54) Pažymėtina, kad žmogaus palaikų pirminis vežimas nuo kitos laidojimo paslaugos – žmogaus palaikų vežimo laidoti, skiriasi savo paskirtimi. Žmogaus palaikų pirminis vežimas, kaip minėta, yra žmogaus palaikų gabenimas ne karste iki jų paruošimo šarvoti ar šarvojimo, o žmogaus palaikų vežimas laidoti, pagal Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 2 straipsnio 27 dalį, žmogaus palaikų gabenimas į kapines laidoti jau po jų paruošimo šarvoti ar šarvojimo. Be to, teisės aktai žmogaus palaikų pirminiam vežimui ir žmogaus palaikų vežimui laidoti numato skirtingus reikalavimus, pavyzdžiui, ūkio subjektas, norintis atlikti žmogaus palaikų pirminį vežimą, turi turėti atitinkamą transporto priemonę, žmogaus palaikus gabenti specialiuose maišuose konteineriuose-neštuvuose³¹. Teikiant žmogaus palaikų vežimo laidoti paslaugas transporto priemonės durys ir

³⁰ Kauno miesto kapinių tvarkymo ir žmonių palaikų laidojimo taisyklės, patvirtintos Savivaldybės tarybos 2010 m. liepos 23 d. sprendimu Nr. T-474 „Dėl Kauno miesto kapinių tvarkymo ir žmonių palaikų laidojimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Kauno miesto kapinių tvarkymo ir laidojimo taisyklės).

³¹ Lietuvos higienos normos HN 91:2013 „Žmogaus palaikų laidojimo paslaugų, kremavimo, balzamavimo veiklos visuomenės sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. gegužės 27 d. įsakymu Nr. V-539 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 91:2013 „Žmogaus palaikų laidojimo paslaugų, kremavimo, balzamavimo veiklos visuomenės sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ (toliau – Higienos norma), 9 punktą.

dangčiai turi nepraleisti dulkių, vairuotojo kabinoje turi būti įrengtas vidaus apšvietimas³². Atsižvelgiant į šias aplinkybes, minėtos paslaugos nelaikytinos pakeičiamomis.

(55) Žmogaus palaikų laikymas Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 2 straipsnio 24 dalyje apibrėžiamas kaip žmogaus palaikų laikymas teisės aktų nustatytus visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose patalpose ir sąlygomis, po patologinės anatomijos ar teismo medicinos tyrimų, leidus žmogaus palaikus laidoti arba, kai patologinės anatomijos ar teismo medicinos tyrimai nedaromi, atvežus iš mirties fakto nustatymo vietos, jeigu kiti įstatymai nenustato kitaip.

(56) Vertinant žmogaus palaikų laikymo pakeičiamumą šarvojimo paslaugomis, pažymėtina, kad skiriasi šių paslaugų tikslas, t. y. žmogaus palaikų laikymo tikslas – užtikrinti mirusio žmogaus palaikų laikymą tinkamoje temperatūroje iki jų šarvojimo, o šarvojimo paskirtis sudaryti sąlygas atsisveikinti su mirusiuoju iki vežimo laidoti. Be to, teisės aktai numato šioms paslaugoms skirtingus reikalavimus. Pavyzdžiui, žmonių palaikų laikymo patalpoje turi būti palaikoma speciali temperatūra, o palaikai laikomi ne ilgiau nei 7 paras³³; žmogaus palaikų šarvojimo patalpos turi būti tam tikro ploto, palaikoma aukštesnė temperatūra nei palaikų laikymui, jose turi būti įrengtos vietos lankytojams sėdėti³⁴. Atsižvelgiant į tai, žmogaus palaikų laikymo paslauga negali būti pakeičiama šarvojimo paslauga.

(57) Taigi, pirminio žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo paslaugos negali būti pakeičiamos kitomis laidojimo paslaugomis.

(58) Mirusių žmonių palaikų pirminis vežimas ir laikymas 2012 m. Sprendimu dėl palaikų vežėjo ir 2013 m. Palaikų vežimo sutartimi pavestos teikti kartu. Konkurencijos taryba nustatė (nutarimo (24) pastraipa), kad būtų ūkio subjektų, kurie norėtų ir galėtų teikti visas ar kiekvieną atskirai iš minėtų paslaugų ir galėtų dėl jų teikimo konkuruoti su SI „Kapinių priežiūra“. Atsižvelgiant į tai, nėra tikslinga išsamiai nagrinėti jų priskyrimo atskiroms prekių (paslaugų) rinkoms. Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimo nustatymo tikslais įvertinusi aukščiau nurodytas aplinkybes, Konkurencijos taryba išskiria žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo rinką.

(59) Apibendrinant tai, kas išdėstyta, nagrinėjamu atveju apibrėžiamos kapinių priežiūros prekės rinka bei žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo prekės rinka.

(60) Vertinant kapinių priežiūros prekės rinką bei žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo prekės rinką geografiniu aspektu, atsižvelgiama į teisinį reguliavimą.

(61) Pirma, vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 41 punktu, ritualinių (laidojimo) paslaugų teikimo užtikrinimas ir kapinių priežiūros organizavimas yra savivaldybių savarankiškoji funkcija. Be to, pagal Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 31 straipsnį konkrečių savivaldybių vykdomosios institucijos organizuoja kapinių priežiūrą, koordinuoja ir kontroliuoja kapinių prižiūrėtojų darbą.

(62) Taigi, šias funkcijas kiekviena savivaldybė įgyvendina savo teritorijos ribose ir gali skirtingai organizuoti kapinių priežiūrą bei žmogaus palaikų pirminį vežimą ir laikymą, todėl konkurencijos sąlygos šias paslaugas teikiantiems ar norintiems ir galintiems teikti ūkio subjektams atitinkamose savivaldybėse gali skirtis.

(63) Antra, pagal Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 2 straipsnio 5 dalį, kapinių priežiūros paslaugas ūkio subjektai gali teikti tik jeigu juos paskiria savivaldybė, todėl ir dėl šios priežasties paslaugų teikimas apsiriboja atitinkamos savivaldybės teritorija.

(64) Trečia, nepriklausomai nuo to, kad įstatymai nenumato reikalavimų savivaldybei paskirti žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo paslaugų teikėją, šios paslaugos Kauno miesto savivaldybės teritorijoje teikiamos Savivaldybei paskyrus šių paslaugų teikėju savo įmonę (nutarimo (21) pastraipa). Įvertinus tai, šių paslaugų geografinė teritorija taip pat sudaro Kauno miesto savivaldybės teritoriją.

³² Reikalavimų žmonių palaikams gabenti skirtoms transporto priemonėms aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. 3-172 „Dėl reikalavimų žmonių palaikams gabenti skirtoms transporto priemonėms aprašo“, III dalis.

³³ Higienos normos 15 punktas.

³⁴ Higienos normos 17 punktas.

(65) Atsižvelgiant į aukščiau nurodytas aplinkybes, geografinė rinka šio tyrimo tikslais apibrėžiama kaip apimanti Kauno miesto savivaldybės teritoriją.

(66) Apibendrinusi nutarimo (44)-(65) pastraipose nurodytus prekės rinkos ir geografinės rinkos apibrėžimus, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad nagrinėjant Savivaldybės sprendimus atitinkamos rinkos apibrėžiamos kaip kapinių priežiūros paslaugų Kauno miesto savivaldybės teritorijoje rinka bei žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo paslaugų Kauno miesto savivaldybės teritorijoje rinka. Pažymėtina, kad net ir apibrėžus geografinę rinką siauriau, t. y. pagal atskiras kapinių priežiūros ir ritualines (laidojimo) paslaugas, Savivaldybės sprendimų vertinimas Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio prasme nesikeistų.

5. Ūkio subjektų privilegijavimas ar jų diskriminavimas ir skirtingų konkurencijos sąlygų sudarymas

(67) Kaip nurodyta nutarimo (38) pastraipoje, Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalis draudžia teikti privilegijas arba diskriminuoti atskirus ūkio subjektus ar jų grupes, dėl ko gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams.

(68) Savivaldybė priėmė sprendimus ir sudarė sutartis su SĮ „Kapinių priežiūra“, kurių pagrindu pastarajai įmonei pavedė teikti kapinių priežiūros, neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų laidojimo bei žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo paslaugų teikimą Kauno mieste (nutarimo 1 ir 2 dalys).

(69) Savivaldybė panaikino 2008 m. Sprendimą dėl kapinių prižiūrėtojo ir 2008 m. Kapinių priežiūros sutartį (nutarimo (12) pastraipa). Vis dėlto dėl šių sprendimų jau nuo 2008 m. suteiktos teisės SĮ „Kapinių priežiūra“ teikti kapinių priežiūros paslaugas ir buvo sukurti analogiški konkurencijos sąlygų skirtumai atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams, kaip ir 2015 m. Sprendimu dėl kapinių prižiūrėtojo ir 2015 m. Kapinių priežiūros sutartimi. Todėl Konkurencijos taryba pasisako ir dėl 2008 m. Sprendimo dėl kapinių prižiūrėtojo ir 2008 m. Kapinių priežiūros sutarties vertinimo.

(70) Konkurencijos taryba nustatė (nutarimo (15) ir (24) pastraipos), kad prieš pavesdama kapinių priežiūros, neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų laidojimo bei žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo paslaugų teikimą SĮ „Kapinių priežiūra“, Savivaldybė neorganizavo konkurso ar kitos konkurencingos procedūros. Išimtinės teisės Kauno miesto savivaldybės teritorijoje teikti minėtas paslaugas SĮ „Kapinių priežiūra“ buvo suteiktos nesudarius galimybių potencialiems šios įmonės konkurentams varžytis dėl šių paslaugų teikimo.

(71) Atsižvelgiant į tai, Savivaldybė 2008 m. Sprendimo dėl kapinių prižiūrėtojo 1 ir 2 punktais, 2012 m. Sprendimo dėl palaikų vežėjo 3 punktu, 2015 m. Sprendimo dėl kapinių prižiūrėtojo 2 ir 4 punktais bei jų pagrindu su SĮ „Kapinių priežiūra“ sudarytomis sutartimis privilegijavo SĮ „Kapinių priežiūra“ kitų ūkio subjektų, galinčių ir norinčių teikti kapinių priežiūros, neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų laidojimo bei žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo paslaugas, atžvilgiu. Ūkio subjektai, galintys ir norintys teikti minėtas paslaugas, pavyzdžiui, Laidojimo paslaugų asociacija ir jos nariai, UAB „Rimtis“ (nutarimo (15) ir (24) pastraipos), buvo diskriminuoti.

(72) Minėti Savivaldybės sprendimai ir sutartys su SĮ „Kapinių priežiūra“ sudarė skirtingas konkurencijos sąlygas lyginant su kitais ūkio subjektais, nes jokiems kitiems ūkio subjektams, išskyrus SĮ „Kapinių priežiūra“, Savivaldybė nesudarė sąlygų teikti kapinių priežiūros, neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų laidojimo bei žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo paslaugų atitinkamose rinkose. SĮ „Kapinių priežiūra“ įgijo išskirtines sąlygas teikti kapinių priežiūros, neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų laidojimo bei žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo paslaugas nepatirdama konkurencinio spaudimo iš kitų ūkio subjektų, dėl ko šios įmonės konkurentams sąlygos konkuruoti buvo apskritai eliminuotos.

(73) Dėl Savivaldybės ir SĮ „Kapinių priežiūra“ argumentų, jog SĮ „Kapinių priežiūra“ yra savivaldybės įmonė, ja nesiekama pelno ir užtikrinama Savivaldybės pavestų funkcijų vykdymą ji nekonkuruoja su kitais ūkio subjektais, pažymime, jog subjekto teisinė forma, įsteigimo tikslas ar

finansavimo būdas nepaneigia to, jog jis laikytinas ūkio subjektu. Nagrinėjamu atveju SĮ „Kapinių priežiūra“ teikia kapinių priežiūros, neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų laidojimo bei žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo paslaugas, kurios neabejotinai laikytinos ūkine veikla ir kurias gali teikti, ir šiuo atveju kai kurias iš jų teikia kiti ūkio subjektai, pavyzdžiui, Pareiškėjas, UAB „Rimtis“. Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nustatyta viešojo administravimo subjektų pareiga neprivilegiuoti ir nediskriminuoti, nesudaryti konkurencijos sąlygų skirtumų taikoma visų ūkio subjektų atžvilgiu.

(74) Savivaldybė teigė (nutarimo (16) pastraipa), kad pavedimas SĮ „Kapinių priežiūra“ teikti kapinių priežiūros paslaugas apima ne tik neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų laidojimą, bet visų žmonių palaikų laidojimą Kauno miesto viešosiose kapinėse. Kaip nustatė Konkurencijos taryba (nutarimo (15), (24) ir (64) pastraipos), laidojimą gali vykdyti ir dėl šios paslaugos teikimo vartotojams – laidojimą organizuojantiems asmenims, konkuruoti ir kiti ūkio subjektai, pavyzdžiui, Laidojimo paslaugų asociacija ir jos nariai, UAB „Rimtis“. Taigi, Savivaldybė ne tik užkirto kelią kitiems ūkio subjektams, norintiems ir galintiems teikti šią paslaugą Kauno miesto viešosiose kapinėse, konkuruoti tarpusavyje ir su SĮ „Kapinių priežiūra“, tačiau ir nepagrįstai panaikino galimybę vartotojams, kurie, o ne Savivaldybė, perka šią paslaugą, rinktis paslaugos teikėją.

(75) Nors Savivaldybė ir SĮ „Kapinių priežiūra“ teigia, kad laidojimą vykdant SĮ „Kapinių priežiūra“ užtikrinama tinkama kapinių priežiūra, gretimų kapaviečių ir antkapinių statinių apsauga, skaidri lėšų apskaita bei laikomasi darbų saugos, higienos reikalavimų, nėra pagrindo teigti, jog tik SĮ „Kapinių priežiūra“ gali teikti šią paslaugą ir užtikrinti kokybišką jos teikimą. Teisės aktų numatytų reikalavimų laidojimo vykdymui turi laikytis bet kuris tokią veiklą vykdančias ūkio subjektas, o tinkama kapinių priežiūra nėra teisėta ir pagrįsta priežastis užkirsti kelią vartotojams įsigyti laidojimo paslaugą iš savo pasirinkto tiekėjo.

(76) Nepriklausomai nuo to, kad Konkurencijos tarybai nebuvo pateikti konkretūs sprendimai dėl šios paslaugos (laidojimo) pavedimo SĮ „Kapinių priežiūra“, negalima pateisinti bet kokių Savivaldybės veiksmų, ribojančių ūkio subjektams galimybes vykdyti žmonių palaikų laidojimą Kauno viešosiose kapinėse ir laidojimą organizuojantiems asmenims pasirinkti, iš kurio ūkio subjekto šias paslaugas įsigyti. Konkurencijos įstatymo 4 straipsnis numato viešojo administravimo subjektų pareigą užtikrinti sąžiningą konkurenciją, o Savivaldybės nurodomos priežastys, kaip tinkama viešųjų kapinių priežiūra ar higienos reikalavimai, reglamentuojami ir sprendžiami teisės aktuose numatytomis viešojo administravimo priemonėmis. Taigi, Savivaldybės ir SĮ „Kapinių priežiūra“ nurodytos priežastys nepaneigia Savivaldybės veiksmų netinkamumo Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio prasme.

(77) Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus argumentus, darytina išvada, kad 2008 m. Sprendimo dėl kapinių priežiūrėtojo 1 ir 2 punktai, 2008 m. Kapinių priežiūros sutartis, 2012 m. Sprendimo dėl palaikų vežėjo 3 punktas, 2013 m. Palaikų vežimo sutartis, 2015 m. Sprendimo dėl kapinių priežiūrėtojo 2 ir 4 punktai bei 2015 m. Kapinių priežiūrėtojo sutartis privilegijavo SĮ „Kapinių priežiūra“ kitų ūkio subjektų (potencialių šios įmonės konkurentų) atžvilgiu ir sudarė skirtingas konkurencijos sąlygas atitinkamose rinkose jau veikiantiems ir į jas siekiantiems patekti ir konkuruoti ūkio subjektams.

6. Skirtingos konkurencijos sąlygos nėra lemtos Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų vykdymo

(78) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, viešojo administravimo subjektų veiksmai nelaikomi Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimų pažeidimu, jei skirtingų konkurencijos sąlygų neįmanoma išvengti vykdant Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimus.

(79) Vadovaujantis LVAT praktika, ši „sąlyga turėtų būti aiškinama kaip nurodanti atvejus, kuomet viešojo administravimo subjektas neturi diskrecijos pasirinkti tam tikrą elgesio modelį, o priimdamas konkretų sprendimą (aktą) paprasčiausiai vykdo iš įstatymo kylantį imperatyvų

reikalavimą³⁵. „Savivaldybė, norėdama pasiremti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje numatyta išimtimi, privalo įrodyti, kad, sudarydama Sutartį, ji vykdė konkrečiame Lietuvos Respublikos įstatyme pakankamai aiškiai įtvirtintą reikalavimą (įpareigojimą) pavesti savo įsteigtai bendrovei, įmonei ar organizacijai teikti <...> paslaugas atitinkamoje teritorijoje“³⁶.

(80) Nagrinėti Kauno miesto savivaldybės sprendimai dėl kapinių priežiūros, neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų laidojimo bei mirusio žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo paslaugų pavidimo SĮ „Kapinių priežiūra“, kuriais buvo sudarytos skirtingos konkurencijos sąlygos atitinkamose rinkose konkuruojantiems ar galintiems konkuruoti ūkio subjektams, nebūtų laikomi Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimų pažeidimu tik tuo atveju, jei Savivaldybės sprendimus lėmė įstatymuose numatytų imperatyvių teisės normų vykdymas.

(81) Savivaldybės nuomone, Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 41 dalis, Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 2 straipsnio 5 punktą ir 31 straipsnis, taip pat Kapinių tvarkymo taisyklių 15 punktą bei Kauno miesto kapinių tvarkymo ir laidojimo taisyklių 26 ir 52¹ punktai suteikia teisę Savivaldybei paskirti kapinių prižiūrėtoją.

(82) Vis dėlto šie teisės aktai neįpareigoja Savivaldybės be konkurso paskirti SĮ „Kapinių priežiūra“ teikti kapinių priežiūros, neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų laidojimo bei žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo paslaugas.

(83) Pirma, Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 41 punktą numato, kad ritualinių (laidojimo) paslaugų teikimo užtikrinimas ir kapinių priežiūros organizavimas yra savarankiškoji savivaldybių funkcija, tačiau ji neįpareigoja be konkurso ar kitos konkurencingos procedūros suteikti išimtinę teisę SĮ „Kapinių priežiūra“ teikti atitinkamas paslaugas. Pastaroji nuostata įtvirtina tik abstrakčią bendro pobūdžio savivaldybės galimybę nuspręsti, koku būdu bus užtikrinamas šių paslaugų teikimas atitinkamose rinkose.

(84) LVAT yra patvirtinęs kad „<...> Vietos savivaldos įstatyme numatyta savivaldybių diskrecija pavesti teikti viešąsias paslaugas savo įsteigtai bendrovei yra ribojama reikalavimu atsižvelgti į Konkurencijos įstatymo nuostatas ir užtikrinti, kad toks pavidimas nepažeistų sąžiningos konkurencijos imperatyvo“³⁷.

(85) Be to, Vietos savivaldos įstatyme nėra imperatyviai nurodyta, jog šių paslaugų teikimu turi užsiimti vienas ūkio subjektas atitinkamose rinkose.

(86) Antra, Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 2 straipsnio 5 punktą ir 31 straipsnis numato, kad kapinių prižiūrėtoju gali būti bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, savivaldybės paskirtas prižiūrėti kapines, o savivaldybių vykdomosios institucijos organizuoja kapinių priežiūrą, koordinuoja ir kontroliuoja kapinių prižiūrėtojų darbą. Šios nuostatos tik numato, kad Savivaldybė paskiria kapinių prižiūrėtoją, tačiau neįpareigoja Savivaldybės kapinių prižiūrėtoju be konkurso ar kitos konkurencingos procedūros paskirti savo kontroliuojamą įmonę.

(87) Tai, kad Kapinių tvarkymo taisyklių 15 punkte ir Kauno miesto kapinių tvarkymo ir laidojimo taisyklių 26 punkte numatyta, jog savivaldybės viešąsias kapines prižiūri įstatymų nustatyta tvarka Savivaldybės paskirtas kapinių prižiūrėtojas, o Kauno miesto kapinių tvarkymo ir laidojimo taisyklių 52¹ punktą numato, kad laidojimą organizuoja ir už jį atsako Savivaldybės paskirtas kapinių prižiūrėtojas, taip pat nepaneigia nustatyto Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimo. Šių taisyklių nuostatos nelaikytinos įstatymų reikalavimų vykdymu, nes tai poįstatyminiai teisės aktai. Be to, minėtų taisyklių nuostatos taip pat neįpareigoja Savivaldybės kapinių prižiūrėtoju paskirti savo kontroliuojamą įmonę ir laidojimą vykdyti išimtinai tik šiam kapinių prižiūrėtojui.

³⁵ LVAT 2012 m. gegužės 30 d. sprendimas adm. b. Nr. A858-1484/2012, *Trakų rajono savivaldybės administracija ir UAB „Komunalinių įmonių kombinatas“ v. Konkurencijos taryba*; 2013 m. balandžio 15 d. nutartis adm. b. Nr. A858-282/2013, *UAB „Litesko“ v. Konkurencijos taryba*.

³⁶ LVAT 2016 m. kovo 29 d. nutartis adm. b. Nr. A-347-552/2016, *Kaišiadorių rajono savivaldybė v. Konkurencijos taryba*.

³⁷ LVAT 2011 m. kovo 31 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis adm. b. Nr. A822-2563/2011, *UAB „Trakų paslaugos“ v. Konkurencijos taryba*; LVAT 2015 m. birželio 15 d. sprendimas adm. b. Nr. A-1581-502/2015, *Klaipėdos miesto savivaldybė; UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“ ir kt. v. Konkurencijos taryba*.

(88) Taigi, priešingai nei nurodo Savivaldybė ir SĮ „Kapinių priežiūra“, nei Vietos Savivaldos įstatymas, nei Žmonių palaikų laidojimo įstatymas neįtvirtina nuostatų, įpareigojančių Savivaldybę pavesti šias paslaugas teikti savo įsteigta ir kontroliuojamai SĮ „Kapinių priežiūra“.

(89) Atsakant į Savivaldybės argumentus, kad su SĮ „Kapinių priežiūra“ sudarytos sutartys yra teisėtos, galiojančios, nenuginčytos ir privalomos vykdyti, pažymėtina, kad sutarties nuostatų taikymas nėra laikytinas Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų vykdymu, todėl netaikoma Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje numatyta išimtis. Be to, tai, kad dėl Savivaldybės sprendimų projektų Vyriausybės atstovas nepateikė pastabų, neturi įtakos Konkurencijos tarybos atliekamam Savivaldybės sprendimų ir jų pagrindu sudarytų sutarčių atitikties Konkurencijos įstatymo nuostatomis vertinimui. Savivaldybei įgyvendinant pavestus uždavinius, susijusius su ūkinės veiklos reguliavimu, t. y., be kita ko, parenkant atitinkamą paslaugų teikėją ir sudarant su juo paslaugų teikimo sutartis, turi būti laikomasi Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų, įskaitant ir Konkurencijos įstatymą.

(90) Savivaldybė ir SĮ „Kapinių priežiūra“ teigia (nutarimo (15), (24), (34) pastraipos), kad 2012 m. Sprendimas dėl palaikų vežėjo, 2013 m. Palaikų vežimo sutartis, 2015 m. Sprendimas dėl kapinių priežiūrėtojo ir 2015 m. Kapinių priežiūros sutartis priimti vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnio 5 dalimi. Ši nuostata numato galimybę Savivaldybei gavus Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimą sudaryti sutartį su savo kontroliuojama įmone neorganizuojant konkurso, t. y. sudarant vidaus sandorį. Vertinant šį argumentą, būtina atsižvelgti į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo išaiškinimus ir LVAT praktiką.

(91) Konstitucinis Teismas, vertindamas savivaldybių pavedimus be konkurso pavesti savo kontroliuojamoms įmonėms teikti komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo bei keleivių vežimo vietiniais maršrutais paslaugas, nurodė, kad savivaldybės laisvai ir savarankiškai veikdamos pagal ūkinę veiklą reguliuojančių įstatymų apibrėžtą kompetenciją, yra saistomos šalies ūkio konstitucinį pagrindą sudarančių principų ir kitų konstitucinių imperatyvų bei jų suponuojamo reikalavimo paslaugų teikėjus atrinkti konkurso būdu, todėl neturi absoliučios diskrecijos nuspręsti dėl paslaugas teikiančių subjektų parinkimo būdo³⁸. Savivaldybės vykdydamos joms pavestas funkcijas turi užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę ir nepriimti sprendimų, kuriais teikiamos privilegijos arba diskriminuojami atskiri rinkoje veikiantys ūkio subjektai ar jų grupės ir dėl kurių atsiranda arba gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams³⁹. Be to, šis reikalavimas gali būti nevykdomas tik objektyviai pateisinamu pagrindu; tokiu pagrindu nelaikytina vien tai, kad savivaldybė yra įsteigusi ūkio subjektą⁴⁰.

(92) Viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje numatyta galimybė, esant tam tikroms sąlygoms sudaryti vidaus sandorį, tačiau nenumatytas imperatyvas viešojo administravimo subjektams visais atvejais, kai šios sąlygos tenkinamos, sudaryti tokius sandorius. Atitinkamai, galimybė (teise) pasinaudoti vidaus sandorio išimtimi, Savivaldybė privalėjo naudotis laikydamosi ir kitų įstatymų, įskaitant Konkurencijos įstatymą, reikalavimų. Savivaldybė privalėjo paisyti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio įpareigojimų ir elgtis taip, kad, įgyvendindama savo galimybę pasinaudoti vidaus sandorio išimtimi, neprivilėgiuotų ir nediskriminuotų atskirų ūkio subjektų ar jų grupių, tokiu būdu sukuriant skirtingas konkurencijos sąlygas.

(93) LVAT patvirtino, kad „<...> Viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje, <...> numatyta galimybė esant tam tikroms sąlygoms sudaryti vidaus sandorius nereiškia, kad neturi būti paisoma Konkurencijos 4 straipsnyje numatytų konkurencijos apsaugos reikalavimų“⁴¹.

(94) Atsakant Savivaldybės ir SĮ „Kapinių priežiūra“ argumentus, jog Viešųjų pirkimų tarnyba davė sutikimus sudaryti vidaus sandorius, pažymėtina, kad Viešųjų pirkimų tarnyba, suteikdama

³⁸ Konstitucinio Teismo 2015 m. sausio 15 d. nutarimo Nr. KT3-N1/2015 3 dalies 9.3 punktas ir Konstitucinio Teismo 2015 m. kovo 5 d. nutarimo Nr. KT9-N5/2015 V dalies 2 punktas.

³⁹ Konstitucinio Teismo 2015 m. sausio 15 d. nutarimo Nr. KT3-N1/2015 3 dalies 9.3 punktas ir Konstitucinio Teismo 2015 m. kovo 5 d. nutarimo Nr. KT9-N5/2015 V dalies 3 punktas.

⁴⁰ Konstitucinio Teismo 2015 m. kovo 5 d. nutarimo Nr. KT9-N5/2015 V dalies 2 punktas.

⁴¹ LVAT 2016 m. kovo 29 d. nutartis adm. b. Nr. A-347-552/2016, *Kaišiadorių rajono savivaldybė v. Konkurencijos taryba*.

sutikimą vidaus sandoriui sudaryti, nevertina sandorio atitikties konkurencijos taisyklėms. Atsižvelgiant į tai, Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimas nepanaikina Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio taikymo galimybes.

(95) Tokį vertinimą yra patvirtinęs ir LVAT: „*nors <...> Viešųjų pirkimų tarnyba sutiko su tokiu sandorio sudarymo būdu, tačiau ši tarnyba nevertino paties sandorio įtakos konkurencijai, nes tokios pareigos neturi. Tai reiškia, kad vien šios tarnybos sutikimas sandorius vykdyti atitinkamu būdu, nesuponuoja išvados, jog jie yra teisėti ir jiems neturi būti taikomi konkurencijos teisės normų reikalavimai.*⁴²

(96) Apibendrinant darytina išvada, kad nei Vietos savivaldos įstatymo, nei Viešųjų pirkimų įstatymo, nei jokio kito įstatymo nuostatos neįtvirtino imperatyvo Savivaldybei be konkurencingos procedūros pavesti SI „Kapinių priežiūra“ teikti kapinių priežiūros, neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų laidojimo bei žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo paslaugų Savivaldybės teritorijoje. Taigi, konkurencijos sąlygų skirtumus atitinkamoje rinkoje lėmė ne privalomų Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų vykdymas, o Savivaldybės sprendimai ir jų pagrindu sudarytos sutartys su SI „Kapinių priežiūra“.

(97) Savivaldybės ir SI „Kapinių priežiūra“ nurodyta ESTT praktika dėl vidaus sandorių taip pat nedaro įtakos Konkurencijos tarybos išvadai dėl Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimo. Be to, nesutiktina ir su SI „Kapinių priežiūra“ argumentais, kad Konkurencijos taryba nepagrįstai griežčiau nei ESTT praktikoje vertina vidaus sandorio reikalavimus.

(98) Pirma, ESTT praktikoje pripažįstamas siekis sudaryti sąlygas neiškraipytai konkurencijai ir perkančiųjų organizacijų pareiga taikyti viešųjų pirkimų taisyklės, o bet kokia šios pareigos taikymo išimtis turi būti aiškinama siaurai⁴³. Antra, Konstitucinis Teismas ir LVAT nurodė, kad pagal Europos Sąjungos teisę nedraudžiama valstybėms narėms nustatyti konkurencijos teisės požiūriu griežtesnių taisyklių, užtikrinančių didesnę apsaugą nuo priešingų konkurencijai veikų⁴⁴. Taigi, nors ESTT praktikoje pripažįstama valstybių narių galimybė numatyti nacionalinėje teisėje vidaus sandorių išimtį, valstybės narės gali šios išimties ir neįteisinti, arba taikyti tokiai išimčiai iš konkurencijos teisės normų kylančias griežtesnes sąlygas.

(99) SI „Kapinių priežiūra“ taip pat nurodė, kad Konkurencijos taryba turėtų įvertinti, ar SI „Kapinių priežiūra“ paslaugos atitinka kokybę, ar kainos nėra didesnės nei kitų ūkio subjektų. Konkurencijos tarybos vertinimu, nustatyti, kuris ūkio subjektas siūlo palankiausias paslaugų teikimo sąlygas, galima tik įvykdžius konkurencingą procedūrą ir gavus ūkio subjektų pasiūlymus. Todėl, nesant konkurencingos procedūros, negalima nustatyti, ar SI „Kapinių priežiūra“ paslaugų kokybė ar kainos tinkamesnės nei kitų ūkio subjektų. Savivaldybė pavedė SI „Kapinių priežiūra“ teikti kapinių priežiūros, vienišo ar neatpažinto žmogaus palaikų laidojimo bei žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo paslaugas be konkurencingos procedūros, nors Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimai numato pareigą Savivaldybei užtikrinti sąžiningą konkurenciją. Paminėtina, kad tai, jog 2009 m. tam tikras laidojimo paslaugas teikė konkurso būdu parinktas ūkio subjektas ir Savivaldybės subjektyviu vertinimu jos kontroliuojama įmonė šias paslaugas teiktų palankesnėmis sąlygomis (nutarimo (32) pastraipa), nepaneigia Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimo dėl šiuo atveju nagrinėtų Savivaldybės sprendimų, kuriais be konkurencingos procedūros paslaugų teikimas pavestas SI „Kapinių priežiūra“.

(100) Įvertinusi aukščiau išdėstytą, Konkurencijos taryba pripažįsta, kad Savivaldybės sprendimai ir sutartys su SI „Kapinių priežiūra“, kuriais pastarajai be konkurso ar kitos konkurencingos procedūros buvo pavesta teikti kapinių priežiūros, vienišo ar neatpažinto žmogaus

⁴² LVAT 2016 m. kovo 29 d. nutartis adm. b. Nr. A-347-552/2016, *Kaišiadorių rajono savivaldybė v. Konkurencijos taryba*.

⁴³ ESST 2014 m. gegužės 8 d. sprendimo byloje Nr. C 15/13, *Technische Universität Hamburg-Harburg, Hochschul Informations System GmbH v Datenlotsen Informationssysteme GmbH* 22 ir 23 punktas, 2005 m. sausio 11 d. sprendimo Nr. C- 26/03, *Stadt Halle ir RPL Recyclingpark Lochau GmbH v Arbeitsgemeinschaft Thermische Restabfall- und Energieverwertungsanlage TREA Leuna*, 44 punktas.

⁴⁴ Konstitucinio Teismo 2015 m. kovo 5 d. nutarimo Nr. KT9-N5/2015 III dalies 5 punktas ir LVAT 2011 m. kovo 31 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis adm. b. Nr. A822-2563/2011, *UAB „Trakų paslaugos“ v. Konkurencijos taryba*.

palaikų laidojimo bei žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo paslaugas, pažeidė Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimus.

7. Išvados

(101) Savivaldybė 2008 m. Sprendimo dėl kapinių prižiūrėtojo 1 ir 2 punktais, 2008 m. Kapinių priežiūros sutartimi, 2012 m. Sprendimo dėl palaikų vežėjo 3 punktu, 2013 m. Palaikų vežimo sutartimi, 2015 m. Sprendimo dėl kapinių prižiūrėtojo 2 ir 4 punktais bei 2015 m. Kapinių prižiūrėtojo sutartimi privilegijavo SĮ „Kapinių priežiūra“, diskriminavo kitus ūkio subjektus, dėl to atsirado skirtingos konkurencijos sąlygos SĮ „Kapinių priežiūra“ ir kitiems ūkio subjektams, norintiems ir galintiems teikti kapinių priežiūros, vienišo ar neatpažinto žmogaus palaikų laidojimo bei žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo paslaugas Kauno miesto savivaldybės teritorijoje. Minėti Savivaldybės sprendimai nebuvo lemti įstatymų reikalavimų vykdymo, todėl prieštarauja Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimams.

(102) Atsižvelgus į tai ir vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 3 punktu, yra pagrindas Kauno miesto savivaldybę įpareigoti panaikinti 2012 m. Sprendimo dėl palaikų vežėjo 3 punktą, 2013 m. Palaikų vežimo sutartį, 2015 m. Sprendimo dėl kapinių prižiūrėtojo 2 ir 4 punktus bei 2015 m. Kapinių prižiūrėtojo sutartį ir organizuoti konkurencingas procedūras kapinių priežiūros, vienišo ar neatpažinto žmogaus palaikų laidojimo bei žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo paslaugų teikėjams parinkti.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsniu, 18 straipsnio 1 dalies 3 punktu,

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

1. Pripažinti pažeidžiančiais Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimus:

1.1. Kauno miesto savivaldybės tarybos 2012 m. gruodžio 20 d. sprendimo Nr. T-701 „Dėl Kauno miesto savivaldybės teritorijoje mirusių žmonių palaikų vežimo ir laikymo paslaugų įkainių patvirtinimo ir sutarties su SĮ „Kapinių priežiūra“ sudarymo“ 3 punktą;

1.2. SĮ „Kapinių priežiūra“ ir Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. sausio 10 d. sudarytą Kauno miesto savivaldybės teritorijoje mirusių žmonių palaikų vežimo ir laikymo paslaugų teikimo sutartį Nr. SR-0036;

1.3. Kauno miesto savivaldybės tarybos 2015 m. spalio 20 d. sprendimo Nr. T-565 „Dėl Kauno miesto viešųjų kapinių administravimo, priežiūros ir neatpažinto ar vienišo žmogaus palaikų laidojimo paslaugų įkainių nustatymo ir pritarimo sudaryti sutartį“ 2 ir 4 punktus;

1.4. SĮ „Kapinių priežiūra“ ir Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. lapkričio 6 d. sudarytą Kauno miesto viešųjų kapinių administravimo, priežiūros ir neatpažintų ar vienišų žmonių palaikų laidojimo paslaugų teikimo sutartį Nr. SR-1977;

2. Įpareigoti Kauno miesto savivaldybę ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo Konkurencijos tarybos nutarimo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje www.kt.gov.lt 1 punkte nurodytus sprendimus ir sutartis panaikinti ir organizuoti konkurencingas procedūras kapinių priežiūros, vienišo ar neatpažinto žmogaus palaikų laidojimo bei žmogaus palaikų pirminio vežimo ir laikymo paslaugų teikėjams parinkti.

3. Įpareigoti Kauno miesto savivaldybę ne vėliau kaip per 14 dienų nuo 2 punkte nurodyto įpareigojimo įvykdymo apie tai informuoti Konkurencijos tarybą pateikiant patvirtinančius įrodymus.

Nutarimas per 20 dienų nuo jo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje www.kt.gov.lt dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Skundo padavimas nesustabdo Konkurencijos tarybos nutarimo vykdymo.